

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Fkf.63/2020/46. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2020. szeptember 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntető ügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2019. december 17. napján kihirdetett 10.Fk.25/2019/74. számú ítéletét valamennyi vádlott tekintetében megváltoztatja.

A testi épség elleni bűncselekmények törvényhelyének megjelölését a Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulatára pontosítja.

A III. r. és a IV. r. vádlottak terhén értékelt társtettesként elkövetett garázdaság büntetést érintően a Btk. 339. § (2) bekezdés a) pontjára utalást mellőzi.

Az I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 5 (öt) évre enyhíti.

A II. r. vádlott esetében a szabadságvesztés tartamát 1 (egy) év 2 (két) hónapra, a felfüggesztés próbaidejét 2 (két) évre mérsékli.

A III. r. és a IV. r. vádlottat - a javítóintézeti nevelés intézkedés egyidejű mellőzése mellett - 2 (két) - 2 (két) évre próbára bocsátja azzal, hogy a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt állnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r., a II. r., a III. r. és a IV. r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

A másodfokú eljárás során felmerült 160.828 (százhatvanezer-nyolcszázhuszonnyolc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

- [1] A Budapest Környéki Törvényszék 2019. december 17. napján kihirdetett 19.Fk.25/2019/74. számú ítéletével
- Az I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés

büntetésében, melyből 1 rendbeli kísérlet, valamint 3 rendbeli a Btk. 208. § (1) bekezdése szerinti kiskorú veszélyeztetése büntetésében; s ezért őt, halmazati büntetésül, mint visszaesőt, 6 év 4 hónap - börtön fokozatú - szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította továbbá a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, azt a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napban megjelölve, valamint rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

- A II.r. vádlottat 2 rendbeli a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntette miatt, melyből 1 rendbeli kísérlet, halmazati büntetésül, 1 év 8 hónap - fiatalkorúak fogházbüntetése fokozatú - szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy a felfüggesztés tartama alatt pártfogó felügyelet alatt áll. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.
- A III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletében, a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntetésében, valamint a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétségében; s ezért őt 4 javítóintézeti nevelésre ítélte, egyben megállapította, hogy a fele része után ideiglenesen elbocsátható az intézetből, ha legalább 1 évet letöltött, s az intézkedés célja további javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető.
- A IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntetésében, a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntetésében, valamint a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétségében; s ezért őt 4 javítóintézeti nevelésre ítélte, egyben megállapította, hogy a fele része után ideiglenesen elbocsátható az intézetből, ha legalább 1-1 évet letöltött, s az intézkedés célja további javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető.
- Ezen túlmenően a sértettl polgári jogi igényének, valamint I.r. vádlott szülői felügyeleti jog megszüntetésére irányuló indítvány érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] Az ítélet ellen a kihirdetést követően az ügyész I.r. vádlott terhére súlyosítás, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása, az I.r. vádlott felmentés, védője elsődlegesen valamennyi vádpontot érintően felmentés, másodlagosan jogos védelmi helyzet megállapítása, illetve enyhítés érdekében, a II.r. vádlott és védője felmentésért, a III.r. és a IV.r. vádlott felmentésért, védőik a testi sértés és garázdaság tekintetében felmentésért, rongálás miatt pedig enyhébb intézkedés alkalmazása végett jelentettek be fellebbezést.
- [3] A jogorvoslati tájékoztató tartalmazó átirattal a másodfokú bíróság által kézbesített ítélettel szemben III. és IV.r. vádlottak kirendelt ügygondnoka is fellebbezéssel élt elsősorban felmentésért illetőleg enyhébb intézkedés alkalmazásáért.
- [4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.805/2019/2. számú átiratában az ügyész fellebbezést fenntartva, nyilvános ülés tartására, az elsőfokú ítélet I. r. vádlott tekintetében történő megváltoztatására, e körben a szabadságvesztés, valamint közügyektől eltiltás tartamának felemelésére tett indítványt.

- [5] Az átirat utalt a védelmi fellebbezések iránya okán a felülbírálat teljességére és arra is, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A történeti tényállással kapcsolatban kifogása nem volt, egyetértett az elsőfokú bíróság - álláspontja szerint - kellően részletes és logikus bizonyítékokat mérlegelő tevékenységével. Okszerűnek találta a vádlottak bűnösségére vont következtetést, s törvényesnek a cselekmények jogi minősítését.
- [6] Maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróságnak a vádlottak jogos védelmi helyzetére hivatkozó védekezésével kapcsolatos okfejtését azzal a kiegészítéssel, hogy a több évtizede követett bírói gyakorlat szerint, amennyiben a verekedésre kihívás és a kihívás elfogadása folytán kerül sor, mindketten a jogtalanság talaján állnak, ezért egyik fél javára sem állapítható meg jogos védelem, még akkor sem, ha az egyik a másikkal erőfölénybe kerül, mert mindkét fél részéről ez legalább eshetőleges testbántalmazási szándékot feltételez. Márpedig az irányadó tényállás szerint a vádlottak tudtak a tanú2-vel fennálló konfliktusról, felkészültek a tettegességre, s a sértett megérkezésekor nyomban megkezdődött a bántalmazás, így fel sem merül, hogy ne álltak volna a jogtalanság talaján. Az ún. szituációs jogos védelem sem állapítható meg, tekintve, hogy ez esetben is a támadásnak jogtalannak kell lenni, de azért sem mert nem éjjel, nem bekerített helyre történt a behatolás, s egyébként a csoportos elkövetés feltétele sem állt fenn.
- [7] A bűnösségi körülmények kiegészítését nem tartotta indokoltnak, viszont hangsúlyozta, hogy a törvényszék azokat I.r. vádlott tekintetében nem megfelelően értékelte. A többszörösen büntetett előéletű, visszaeső, többszörös halmaztatban álló bűncselekményeket elkövető terhelttel szemben a középértéket el nem érő szabadságvesztés büntetés álláspontja szerint súlytalan, a korábbi elítéléseit is figyelembe véve kellő visszatartó erővel nem bír.
- [8] Az I. r. vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában jogos védelem címén történő felmentését indítványozta. Részletesen kifejtette, hogy a sértettek vallomása ellentmondásos, azon előadásukat, miszerint felfegyverkezve várták őket, a törvényszék tévesen fogadta el, illetve e körben kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a sértett feleségének azon állítását, hogy felfegyverkezve indultak el és mentek a házba. Hangsúlyozta, hogy nem vitatja, miszerint a facebookon fenyegették egymást, de ez kölcsönös volt, ennek ellenére nem gondolták, hogy a saját házukban felfegyverkezve meg fogják őket támadni, arra nem is készültek. Védekezésének alátámasztásul hivatkozott arra is, hogy személyesen ő hívta ki a rendőrséget és a mentőket, mely igazolja, hogy nem akart ártani senkinek.
- [9] A II.r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, védenccé felmentését, másodsorban pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.
- [10] A felmentés indokaként hivatkozott arra, hogy II.r. vádlott a tanúk egyező állítása szerint is néhány percig tartó verekedés helyszínén nem volt jelen, a felső emeltről az udvarra csak azt követően ért oda, mikor az már lezajlott, s így lehetősége sem lehetett volna részt venni a verekedésben.
- [11] Megalapozatlannak, iratellenesnek tartotta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a vádlottak felkészülten várták a sértetteket, különféle szerszámokat vettek magukhoz, s különösen, hogy II.r. terhelnél piszkavas lett volna, miután a bűnjeljegyzék piszakovasról nem tett említést, s ilyen adat az eljárás során fel sem merült. Utalt arra is, hogy a nyomozás során mindösszesen egy darab vascső került feltalálásra és lefoglalásra, s az ügyészség perbeszédében sem oldotta fel a konfliktust, hogy hogyan tarthatott II. és IV.r.

- vádlott is szerszámot a kezében, ha azt nem vitatottan nem rejtették el, s IV.r. vádlott elismerte, hogy nála volt a vasrúd. Végképp érthetetlen volt számára, hogy a vasrúdból az elsőfokú ítéletben miként lett piszkavas, miután azok között egyenlőségjel nem tehető.
- [12] Utalt arra, hogy IV.r. terhelt vallomásában megerősítette, miszerint védenca kiabált le a felső emeletről, hogy hagyják abba a verekedést, így abban nem is vehetett részt.
- [13] Az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy II.r. vádlott a tanú1 felé suhintott a piszakavassal, de azt nevezett megállította, teljesen életszerűtlennek találta arra figyelemmel, hogy ilyen terhelti szándék esetén azt a tanú1 nem tudta volna megállítani.
- [14] Hivatkozott arra is, hogy a tanú1 által adott egyik személyleírás sem illett védencére, miután nem 20, hanem csak 17 éves volt, 170-180 cm magasság helyett 185 cm, nincsenek elálló fülei, haja sem olyan, ahogy azt a tanú leírta, s ránézésre sem számít fehérbőrűnek. Ilyen módon - álláspontja szerint - a tanú1 felismerését elfogadni nem lehetett volna.
- [15] Ezen túlmenően kiemelte, hogy a sértett1 és a sértett2 sértettek vallomása kizárásának lett volna helye az előkészítő ülésen, figyelemmel arra, hogy a sértett1 tanú esetében, amellett, hogy a cselekmény egyéb szereplőivel fennálló hozzátartozói viszonya alapján elfogulatlannak nem tekinthető, a poligráfos vizsgálat nem hozott egyértelmű eredményt, s vallomásaiban többször is ellentmondásban keveredett (I.r. vádlott 2 vagy 3 fia vett részt a verekezésben, s a számos eszköz közül egy sem szerepelt a bűnjeljegyzéken), emellett vérmérséklete alapján azon állításának hitelessége is megkérdőjelezhető, hogy a vita békés rendezése céljából ment volna a bűncselekmény helyszínére. A sértett2 vonatkozásában tanúvallomása kizárásának okát a poligráfos vizsgálat elmaradásában, előadásai tartalmi ellentmondásaiban (a cselekmény előtt kivel, miről beszélt telefonon, vitt-e magával fegyvert, bement-e édesapjával az udvarra) és abban látta, hogy más tanúkkal való hozzátartozói viszonya miatt elfogulatlannak nem tekinthető.
- [16] Ugyancsak az elfogultságuk és vallomásaik ellentmondásossága miatt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tanú1, a sértett2, a sértett1, illetve a tanú4 tanúvallomását nem zárta ki a bizonyítékok közül, hosszan részletezve azt is, hogy valószínűtlen, miszerint tanúk bográcsozni gyűltek volna össze, s kitért arra is, hogy a sértett2 részéről nem életszerű az a magatartás, hogy hátrahagyja családját, bár féltette őket I.r. vádlottól. Előadta azt is, hogy az elsőfokú ítélet iratellenesen rögzítette, miszerint a tanú1 vallomása nem kérdőjeleződött meg, hiszen azt a védelem végig vitatta, s elfogultsága több okból is megállapítható lett volna, mely vallomásának bizonyítékok köréből történő kizárását tette volna szükségessé. A sértett2 esetében pedig említést tett arról, hogy édesapja diszlexiás betegsége okán azt állította róla, hogy mindent elfelejt, mely alapján tanúzási képessége is kérdésessé válhatott volna, hozzátette azonban, hogy tudomása szerint e betegség memóriazavarral nem párosul.
- [17] Kifogásolta azt is, hogy védencét az ügyben először tanúként hallgatták ki, idézve a legfőbb ügyész azon nyilatkozatát, hogy „aki potenciális gyanúsított, az nem hallgatható ki előzőleg tanúként. Ez mindenfajta emberi jognak ellentmond”. Ugyanakkor II.r. vádlott ártatlanságának alátámasztására ezen igazmondási kötelezettség ismeretében tett tanúvallomás tartalmára hivatkozott, melyet az elsőfokú bíróságnak nyomatékosabb súllyal kellett volna figyelembe venni.
- [18] Másodlagos, hatályon kívül helyezést célzó indítványát a tényállás felderítetlenségére alapozta, mely álláspontja szerint abban nyilvánult meg, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel és ítéletében nem rögzítette, hogy pontosan mi volt a verekezés kiváltó oka, s nem oldotta fel a tanúvallomások között e tekintetben mutatkozó ellentmondásokat. Ezen túlmenően a tényállás felderítetlensége a védelem bizonyítási indítványai elutasítására vezethető vissza. Ezek közül is kiemelte a tanú5 tanúkénti kihallgatásának szükségességét, hiszen nevezett sértett1 házában tartózkodott, s állítólag hallotta az eseményeket, s ő szólt a tanú1-nek a történetekről. A tanú6, tanú7 és tanú8 kihallgatását is indokoltnak látta, tekintve,

hogy a helyszínen jelen voltak és közvetlen tudomásuk volt az eseményekről. E körben megjegyezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság még a tanúk nyomozati vallomásának felolvasását sem teljesítette, holott erre az ügyész a vádiratban indítványt tett.

- [19] A III.r. vádlott védője - bár elsőfokú tárgyaláson előadott perbeszédét változatlanul fenntartotta - fellebbezését módosított tartalommal, kizárólag enyhítés, javítóintézeti nevelés helyett jóvátételi munka intézkedés alkalmazása érdekében tartotta fenn. Kifejtette, hogy védence rendkívüli módon ragaszkodik családjához, álláspontja szerint tanult az eseményekből, melynek több jele is megmutatkozott az eljárás során. Hangsúlyozta, hogy III.r. vádlott időközben nagykorúvá vált, a család fenntartása érdekében nagy szükség lenne munkavégzésére. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott intézkedés esetén minimálisan egy évre családjának nélkülöznie kellene, miközben - a javítóintézeti nevelés körülményeit is tekintve - minden ott töltött nap számára szabadságvesztéssel érne fel. Utalt a III.r. terhelt tökéletes fizikai állapotára, mely a jóvátételi munka elvégzését lehetővé tenné.
- [20] A IV.r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában az elsőfokú ítélet megváltoztatását, s elődlegesen védence Btk. 22. § (1) bekezdésében írt jogos védelem címén történt felmentését, másodlagosan annak megállapítását, hogy a jogos védelem szükséges mértékét túllépte (Btk. 22. § (3) bekezdés), míg harmadsorban a büntetőjogi felelősségre vonás vélt jogos védelmi helyzet okán történő mellőzését indítványozta. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogos védelem címén idézett megállapításai részint ellentmondásosak, másrészt téves jogértelmezésen alapulnak. Az ítélet indokolásából nem derül ki egyértelműen, hogy az elsőfokú bíróság a sértettek tevékenységét támadásnak tekinti-e vagy sem. Amennyiben ugyanis a sértettek támadásban voltak vagy azzal közvetlenül fenyegető helyzet állt fenn, úgy a bíróság által is megállapított körülmények között nem lehet mérlegelés tárgya, hogy a terhelt elhárító cselekménye eltúlzottan durva volt-e. A fellebbezésben írtak szerint nem lehet döntő jelentőségű a törvényszék azon hivatkozása sem, hogy korábban a sértettekkel nem volt nézeteltérésük, hiszen a vádbeli helyen és időben nyilvánvalóan volt, a kérdés az, hogy ki lépett először a jogtalanság talajára. Márpedig, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, e körben nem lehet tényállást alapítani a tanúk vallomására sem, az egyéb bizonyítékok alapján azonban kizárólag a sértettek verekedési szándékára lehet következtetni, mely alapján a jogtalan támadás egyértelműen megállapítható. Ugyanakkor nem lehet védence terhére róni I.r. terhelt azon magatartását, hogy kiprovokálta a támadást, miután az elsőfokú ítélet tényállása szerint abban IV.r. terhelt nem vett részt, sőt ezzel ellentétes megállapítást tett az indokolásban a törvényszék. Önmagában tehát az, hogy védence előre tudott a jogtalan támadásról, a védekezés jogszerűségétől nem foszthatta meg, a támadás elől nem volt köteles kitérni.
- [21] A nyilvános ülésen az ügyész az írásbeli átiratában foglaltakkal egyezően nyilatkozott.
- [22] I.r. vádlott védője bejelentett fellebbezését változatlanul fenntartotta. A felmentés körében védence következetes védekezésére, valamint a cselekmény helyszínére és körülményeire figyelemmel a jogos védelem feltételeinek fennállására hivatkozott. Másodlagos indítványa vonatkozásában utalt az enyhítő tényezők nagy számára, s külön is kiemelte, hogy I.r. terhelt 2 év 3 hónapja áll a legsúlyosabb kényszerintézkedés hatálya alatt.

- [23] II., III. és IV.r. vádlottak védői perbeszédüket az írásbeli fellebbezés indokolással egyező tartalommal terjesztették elő.
- [24] Az I.r. és a II.r. vádlottak felszólalásukban egyrészt azt hangsúlyozták, hogy a verekedés időpontjában nem voltak jelen. Másrészt azt fejtették ki, hogy miután a sértettek felfegyverkezve a saját házuknál jelentek meg, így az elsőfokú bíróság törvénysértően vetette el jogos védelemre történt hivatkozásukat.
- [25] A fellebbezések közül az enyhítést célzó indítványok vezettek eredményre.
- [26] A másodfokú bíróság a kétirányú fellebbezéssel megtámadott elsőfokú ítéletet, figyelemmel a védelmi jogorvoslati nyilatkozatok felmentést célzó tartalmára a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján, az azt megelőző bírósági eljárással együtt, valamennyi vádlott vonatkozásában teljes terjedelmében felülbírált.
- [27] A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy a törvényszék az általános és a fiatalokorra vonatkozó külön perrendi szabályokat túlnyomórészt betartva folytatta le a bizonyítási eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítélőtábla nem észlelt.
- [28] A Be. alapvető rendelkezéseinek sérelme valósult meg azonban, amikor az elsőfokú bíróság a III.r. és a IV.r. vádlottak vonatkozásában részben a vádon túlterjeszkedve, s így a Be. 6. § (2) és (3) bekezdésében írtak megsértésével állapította meg a tényállást.
- [29] Az elsőfokú bíróság ugyanis a III.r. vádlott a sértett1 irányába, illetve a IV.r. vádlott a sértett2 irányába kifejtett tevőleges magatartását a tényállásban anélkül rögzítette, hogy az a (módosított) vádiratban szerepelt volna, miközben a rendelkező részben - az ügyészi végindítvány szerinti minősítéssel egyezően - III. és IV.r. vádlott büntetőjogi felelősségét is csak az egyik sértettet érintő testi épség elleni cselekményben állapította meg.
- [30] Mindez azonban a vádelv sérelmét eredményező megállapítások kirekesztésével a másodfokú eljárásban orvosolható volt.
- [31] A törvényszék a 2019. július 11.-i tárgyalási határnapon a III. és IV.r. vádlott tekintetében a Be. 495. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakkal összhangban állapította meg a vádtól eltérő minősítés lehetőségét és a Be. 680. § (1) bekezdés a) pontjában és (2) bekezdésében írtaknak megfelelően tárgyalta az ügyet ezt követően egy hivatásos bíróból és két pedagógus ülnökből álló tanácsban. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a vádtól eltérő minősítés megállapítása II. r. terhelt tekintetében elmaradt, mely azonban az ügyesség Fk.1280/2018/46. számú, 2019. november 18. napján benyújtott vádmódosításában és a 2019. december 5. napján előterjesztett perbeszédében foglaltakra figyelemmel jelentőséggel nem bírt.
- [32] A vádlottak és nagyjából a tanúk figyelmeztetése is szabályszerűen megtörtént. Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint a sértettek, valamint a tanú3 és a tanú2 tanúk esetében, a terhelti védekezés tükrében - mely alapvetően a sértettek jogtalan, felfegyverkezve történő támadására, annak előzményeire, sőt az utóbb történt fenyegetésekre is vonatkozott - fel kellett volna merülnön a tanúvallomás megtagadása Be.

172. § (1) bekezdése szerinti okra külön történő figyelmeztetés, illetve e figyelmeztetés jegyzőkönyvezésének szükségessége. Miután azonban előadásuk nem tartalmazott olyan állítást, mely vonatkozásban őket a vallomás megtagadás joga megillette volna, így a figyelmeztetés elmaradása tanúvallomásuk (részbeni) kirekesztését nem tette szükségessé.

- [33] A törvényszék az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette, az igazságügyi orvosszakértői véleményt, igazságügyi műszaki szakértői véleményt, informatikai szakértői véleményt, környezettanulmányokat, poligráfos szaktanácsadói véleményeket hasonlóképpen ismertette.
- [34] Döntött a bizonyítási indítványokról azzal a megjegyzéssel, hogy nem helyeselhető a törvényszék tanácsának azon gyakorlata, hogy azokról csupán összefoglalóan, tehát az indítványokat külön nem nevesítve határozott. Nyilván ennek tudható be az is, hogy az előkészítő ülésen előterjesztett bizonyítási indítványok közül a tanú7, a tanú8 tanúk kihallgatására, illetőleg nyomozati tanúvallomásai felolvasására tett indítványok elutasításának Be. 561. § (3) bekezdés f) pontjában előírt indokolása az elsőfokú ítéletben elmaradt. Ez azonban nem merítette ki a Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabálysértést, miután a tényállás, illetve a bűnösség megállapítására érdemi kihatással nem volt.
- [35] Fenti tanúk a cselekmény helyszínén saját nyomozati előadásuk szerint sem voltak jelen, így kihallgatásuk szükségtelen lett volna. Az egyéb bizonyítási indítványok elutasításának elsőbírói indokaival pedig az ítéltábla egyetértett, e bizonyítások elmaradása a bíróság tényállástisztázási kötelezettségének megsértését nem jelentette.
- [36] Nem kérdőjelezhető meg az egyes bizonyítékok kirekesztésére vonatkozó indítványok elvetésének helytállósága sem. II.r. vádlott védőjének fellebbezés indokolásának ezzel kapcsolatos okfejtése alapvetően hibás. A bizonyíték (jelen esetben a sértett1, a sértett2, a tanú1, tanú3, tanú2, tanú4 tanúk vallomása vádlottakra terhelő állításainak) kirekesztése és elvetése (el nem fogadása) ugyanis két eltérő fogalom, előbbi kizárólag az adott bizonyítási eszköz (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság általi) megszerzésének súlyosan törvénysértő módjához fűzött következmény, mely esetben az abból származó adat (a bizonyíték) értékelése fel sem merülhet [Be. 167. § (5) bekezdés]; a bizonyíték elfogadását érintően viszont annak tartalmi elemzése, más bizonyítékokkal összevetése, azaz mérlegelés útján jut következtetésre a bíróság [Be. 168. § (4) bekezdés].
- [37] Az a védői hivatkozás tehát, hogy fenti tanúk nem elfogulatlanok, vallomásiakban lényeges ellentmondások találhatók a fent kifejtettekre figyelemmel kizárólag a bizonyítási eszközből nyert tény bizonyító erejét befolyásolhatja, a felhasználhatóság, azaz a bizonyítékként történő értékelés kizártságát nem veti fel.
- [38] A Be. 187. § (1) bekezdés értelmében II.r. vádlott nyomozás során tanúként tett vallomásának felhasználására is törvényesen került sor. A Be. rendelkezései ugyanis csak olyan személy tanúkénti kihallgatását tilalmazzák, aki vonatkozásában a tanúkénti kihallgatásának időpontjában a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja fennáll.
- [39] Az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértés ugyanakkor, hogy a 2019. december 17. napján tartott tárgyalásról készült 74. számú jegyzőkönyv a Be. 445. § (2) bekezdés g) pontja szerint az ügydöntő határozat szóbeli indokolásának tartalmát nem igazolja. Abban ugyanis egyetlen, az ügyre vonatkozó konkrét adat sem szerepel, csupán általánosságban rögzíti a szóbeli indokolás követelményeit, miszerint az „kiterjed a megállapított

tényállásra, a bizonyítékok számbavételkére, egyesével és összességükben történt értékelésükre, a vádlottak bűnösségére vont következtetésekre...".

- [40] További, az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértés, hogy a törvényszék, az ügydöntő határozat meghozatalakor tizennyolcadik életévét be nem töltött III. és IV.r. vádlottak ítélethirdetésen jelen nem volt ügygondnoka részére az elsőfokú ítéletet nem kézbesítette, és neki a Be. 72. § (1) bekezdése ellenére az elsőfokú ítélet III. és IV.r. vádlottat érintő rendelkezései vonatkozásában jogorvoslati jogot nem biztosított. Az ítéletábla azonban e mulasztást a másodfokú eljárásban a már korábban írtak szerint pótolta.
- [1] Az elsőfokú ítélet a vádlottak személyi körülményeire és előzményi büntetéseire vonatkozó részét érintően a „bírság által megállapított tényállás” megnevezést a Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjára figyelemmel az ítéletábla mellőzte, miután e törvényhely értelmében a vádlottak személyi körülményeire vonatkozó tények és a korábbi büntetésre vonatkozó adatok a tényállásban rögzítendő tények körén kívül esnek.
- [2] Az elsőfokú ítélt indokolásának a Be. 562. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott része, azaz a vádlottak személyi körülményeire és korábbi büntetéseire vonatkozó adatok emellett kiegészítést és pontosítást igényelnek az iratok (erkölcsi bizonyítvány, előzményi ítéletek, környezettanulmányok) tartalma, továbbá a terheltek nyilvános ülésen tett előadása alapján az alábbiak szerint.
- Az I.r. vádlott és családja lakcíme szerinti ingatlan édesanyja tulajdonát képezi.
 - A visszaesést megalapozó elítélésére helyesen 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás büntette és 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett lopás vétsége miatt került sor. A feltételes szabadságra bocsátás napja 2015. március 31., a feltételes szabadság járt le 2016. március 30. napján, míg a szabadságvesztés számított utolsó napja 2015. november 30.
 - Ezen túlmenően erkölcsi bizonyítványában még három elítélés szerepel: a Budakörnyéki Bíróság 2010. október 21. napján kelt 7.Fk.707/2009/49. számú, a Budapest Környéki Törvényszék 14.Fkf.81/2011/9. számú határozata folytán 2012. február 14. napján jogerőre emelkedett ítéletével 4 rendbeli - 2003. szeptemberében - társtettesként elkövetett lopás büntette miatt 1 év börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztésből feltételes kedvezményrel 2012. május 8. napján szabadult, a kitöltés napja 2012. augusztus 6.
 - a Monori Járásbíróság 2015. március 25. napján jogerőre emelkedett 15.B.58/2013/87. számú ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége (elkövetési idő: 2008. november 19., 2009. március 10.) miatt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte.
 - I.r. terhelte a Monori Járásbíróság 18.B.532/2016/180. számú, a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.327/2019/22. számú határozata folytán 2019. december 13. napján jogerőre emelkedett ítéletével a 2011. augusztus 10. napján elkövetett társtettesként elkövetett lopás büntette miatt 180 óra közérdekű munka büntetésre ítélte. (Ez utóbbi kiegészítést az indokolta, hogy a büntetés kiszabás során értékelendő büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés adatokkal alátámasztott legyen.)

- Az I.r. vádlott ellen garázdaság büntette, testi sértés büntette, kiskorú veszélyeztetésének büntette (elkövetési idő: 2017. február 4.) a Budakörnyéki Járásbíróságon, valamint önbíráskodás büntette és kiskorú veszélyeztetésének büntette (elkövetési idő: 2018. március 29.) miatt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon van eljárás folyamatban.
- A II.r. vádlott általános iskolai tanulmányait befejezte, középiskolai tanulmányait megkezdte, 10 osztályt végzett, édesapja, az I.r. vádlott letartóztatását követően a lakcímén nagybátyjával közös házban, de külön lakrészben lakik, szabadidejét családi körben, illetve barátnőjével tölti, fizikai, mentális állapota megfelelő, gondolkodási, viselkedési mintái életkorának megfelelőek. Rendszertelen alkalmi jellegű munkavállaló az építőiparban, havi jövedelme 180-200.000 forint.
- II.r. terhelt ellen garázdaság büntette miatt (elkövetési idő 2017. február 4.) a Budakörnyéki Járásbíróságon, önbíráskodás büntette miatt (elkövetési idő: 2018. március 29.) a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, és garázdaság büntette miatt (elkövetési idő: 2019. január 30.) a Monori Rendőrkapitányságon van eljárás folyamatban.
- A III.r. vádlott általános iskolai tanulmányait még tankötelezettségének megszűnése előtt abbahagyta. Város1-ben gyári gépkezelőként dolgozik, havi jövedelme 140-150.000,- Ft. II.r. vádlotthoz hasonlóan nagybátyjával közös házban, de külön lakrészben él. Nevezett közvetlen lakókörnyezetéből kilépve, steril környezetben az elvárásoknak megfelelően tisztelettudó és szabálykövető, otthoni környezetében viszont - valós vagy vélt fenyegetettségi helyzetet észlelve - eddigi élete során megtapasztalt és bevésődött szociális mintát követve cselekszik, így a környezettanulmány fizikai és mentális állapotának jellemzőivel összefüggésben a bűncselekmény/szabálysértés elkövetésének magas fokú kockázatát állapította meg. Gondolkodási és viselkedési mintái életkorának megfelelőek, a cselekmény elkövetésének időpontjában védelembe vétel hatálya alatt állt.
- III.r. terhelt ellen garázdaság büntette (elkövetési idő 2017. február 4.) miatt a Budakörnyéki Járásbíróságon, és garázdaság büntette (elkövetési idő: 2019. január 30.) miatt a Monori Rendőrkapitányságon van eljárás folyamatban.
- A IV.r. vádlott általános iskolai tanulmányait tankötelezettségének megszűnése előtt abbahagyta. II. és III.r. vádlotthoz hasonlóan nagybátyjával közös házban., testvéreivel közös lakrészben lakik. Rendszertelen alkalmi jellegű munkavállaló, segédmunkásként az építőiparban, havi jövedelme kb. 140.000,- Ft. közvetlen lakókörnyezetéből kilépve, steril környezetben az elvárásoknak megfelelően tisztelettudó és szabálykövető, otthoni környezetében viszont - valós vagy vélt fenyegetettségi helyzetet észlelve - eddigi élete során megtapasztalt és bevésődött szociális mintát követve cselekszik, így a környezettanulmány fizikai és mentális állapotának jellemzőivel összefüggésben a bűncselekmény/szabálysértés elkövetésének magas fokú kockázatát állapította meg. Gondolkodási és viselkedési mintái életkorának megfelelőek, a cselekmény elkövetésének időpontjában védelembe vétel hatálya alatt állt.
- IV.r. vádlott ellen garázdaság büntette (elkövetési idő: 2019. január 30.) miatt a Monori Rendőrkapitányságon és lopás büntette miatt (elkövetési idő: 2019. november 3.) a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányságon van eljárás folyamatban.

[41] Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás túlnyomórészt megalapozott, annak Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerinti módosítását a vádelv sérelmével járó, illetőleg a terhelt

- szándékára vont következtetéseket, valamint az adott bűncselekmény törvényi tényállásának szövegét tartalmazó, jogi indokolásba tartozó, részben egyébként téves megállapítások kirekesztésének, mellőzésének szükségessége, másrészt az indokolta, hogy a sértettek sérülései tekintetében tett megállapítások pontosításra, illetőleg az azzal oksági kapcsolatba hozható erőbehatások száma, mértéke tekintetében kiegészítésre szorultak.
- [42] Így az elsőfokú ítélet [24] bekezdés második mondata helyett azt rögzítette a másodfokú bíróság, hogy a II., III. és IV.r. vádlottak édesapjuk cselekményét látva, és további bántalmazásra buzdító kiabálását hallva, maguk is elkezdtek a sértettek ütlegetését, ennek során II.r. vádlott mindkét sértettet, III.r. vádlott a sértett2-t, míg IV.r. vádlott a sértett1-t ütötte test-szerte a nála levő eszközzel.
- [43] A [27] bekezdésből kirekesztette azt a mondatrészt, hogy „a szerszám a sértett1 fejét is elérte”.
- [44] Az elsőfokú ítélet [28] bekezdésében írtakhoz kapcsolódva megállapította azt is, hogy a sértett2 bántalmazással összefüggő sérülései közül a bal válltájék, bal csukló sérülései 6 rendbeli közepes erejű erőbehatásra, a mellkas elülső felszínén levő zúzódás további 1 rendbeli közepes erejű erőbehatásra, a háton, valamint a törzs alsó részén levő lágyrész zúzódások legkevesebb 2-3, de inkább több rendbeli, legfeljebb közepes erejű erőbehatásra, a bal alkar lágyrész zúzódásos sérülése további 1 rendbeli, legfeljebb közepes erejű erőbehatásra keletkezett.
- [45] Az elsőfokú ítélet [30] bekezdése azzal egészítendő ki, hogy a sértett1-nél a koponyaűri vérzéssel, nyílt koponyacsonttöréssel járó jobboldali falitájú sérülés egy rendbeli közpest meghaladó erőbehatás, a koponyaboltozat egyéb zúzott sebei legalább 5 rendbeli közepes erőbehatás, az arc baloldalának több cm-es zúzott sebzése további legalább 1 rendbeli közepes erejű, a válltájék hámoshorzsolásos sérülései legkevesebb két rendbeli legfeljebb közepes erejű, a háttájék zúzódásai legkevesebb 3-4 rendbeli közepes erejű erőbehatások, a jobb alkar sérülései további 2 rendbeli legfeljebb közepes erejű erőbehatások folytán keletkeztek.
- [46] A [31] bekezdést úgy pontosította az ítéletábra, hogy a nyílt koponyacsonttöréssel és koponyaűri vérzéssel járó jobboldali falitájú sérülés közvetlenül életveszélyes volt, azok büntetőjogi értelemben vett gyógytartama külön-külön és együttesen is nyolc napon túli, mintegy 2-3 hónapban határozható meg.
- [47] A tényállásból mellőzte a tényállás korábbi részével, a bizonyítékok értékelésében és jogi indokolásban írtakkal is ellentétben álló [33] bekezdést (pl: „a sértetteket csak a további támadástól szándékozták visszatartani, elijesztésüket akarták”).
- [48] Ugyanígy mellőzni kellett a [34] és [35] bekezdésben írtakat is azzal, hogy a történeti tényállásban a vádlottak tényleges magatartását, annak körülményeit kell rögzíteni, s a jogi indokolás körébe tartozik az ott leírt magatartás adott törvényi tényállás elemeinek való megfeleltetése.
- [49] Az így helyesbített, kiegészített tényállás már mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlottak tagadásával szembenálló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.
- [50] II. és IV.r. vádlottak védőinek a tényállás felderítetlenségével kapcsolatos kérdései sem vetettek fel a másodfokú bíróság számára aggályokat, nemcsak azért, mert a védők releváns felvetéseire az elsőfokú ítélet megnyugtató válaszokkal szolgált, de azért sem mert a terhelt(ek) bűncselekmény elkövetéséhez vezető belső vívódása, a cselekmény előzményét illetően az I.r. és a tanú2 között nem vitásan meglevő konfliktus minden részletre kiterjedő,

illetve a bűncselekmény megvalósulása, bizonyíthatósága szempontjából irreleváns motivációk feltárásának elmaradása az ítélet megalapozatlanságát nem eredményezheti.

- [51] A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint minden lényeges körülményre kiterjedően teljesítette. Számot adott valamennyi bizonyítékról és ezen belül arról is, hogy mely bizonyítékot milyen okból fogadott el, melyeket miért vetett el.
- [52] A másodfokú bíróság ezen elsőbírói mérlegelést, s főként az abból a terheltek tudattartalmára vont ténybeli, illetőleg szándékára vont jogkövetkeztetéseket osztotta.
- [53] A törvényszék a sértett1, a sértett2 sértettek, valamint a tanú1 tanúvallomásainak értékelésekor, vádlottakra terhelő állításaik elfogadásakor sem vétett logikai hibát, márpedig ezekből, illetőleg főként az orvosszakértői véleménnyel, a műszaki szakértői véleménnyel, illetőleg a helyszíni szemle jegyzőkönyvvel összhangban álló előadásaikból I., II., III.r. és IV.r. vádlottak cselekvősége, csakúgy mint jogos védelmi helyzetre történő hivatkozásuk, illetve I. és II.r. terheltek esetében a verekezésben való részvételüket, illetve jelenlétüket is tagadó védekezésük elvetése egyértelműen következik. Egyetértett a másodfokú bíróság a tanúvallomások hiteltérdemlőségét alátámasztó körülmények elsőbírói felsorolásával, értékelésével, ekként a vádlottak védekezésének elvetésével is. A védői perbeszédekben olyan új tény, adat vagy körülmény, mely az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének helyességét megkérdőjelezte volna, nem hangzott el.
- [54] A felmentést célzó fellebbezések tehát valójában az elsőfokú bíróság - logikai szabályoknak megfelelő, törvényes - bizonyítékértékelő tevékenységét támadták, s ekként a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek.
- [55] Az elsőfokú bíróság egyébként valamennyi a vádlottak és védők által vitatott megállapítás indokaira részletesen kitért, azokra meggyőző és a logika szabályainak is megfelelő magyarázattal szolgált. Ennek megismétlése szükségtelen, ezért a másodfokú bíróság a fellebbezés indokolásokban írtakra és a nyilvános ülésen elhangzottakra tekintettel csak a következőket emeli ki.
- [56] Figyelemmel az elkövetés igen rövid időtartamára, az abban résztvevő személyek nagyobb számára, a sértettek tanúvallomásaiban az események menetére (és nem az előzményekre) vonatkozó állításai közötti akár nagyobb számú eltérés sem vetne fel aggályokat szavahihetőségüket illetően. A két sértett, illetőleg a helyszínre később érkező a tanú1 észlelése közötti különbségek ellenére, az azt nehezítő nagyszámú körülményt is figyelembe véve különös jelentőséggel bír az, hogy a releváns, terheltekre nézve is terhelő állításaik (valamennyi elkövető végig jelen volt, mindegyiknél eszköz, I.r.-nél bozótvágó, még két elkövetőnél, köztük II.r.-nél vascső és egy férfinél ásó volt, a bántalmazásban mind részt vettek, és az rögtön a kocsiból való kiszállásuk után kezdődött) a kezdettől azonosak voltak.
- [57] Iratellenes továbbá azon I.r. vádlotti, II.r. védői hivatkozás, miszerint a vádlottak előadásai minden szempontból egybehangzóak lettek volna. Mind az előzmények menetéről, mind pedig I. illetőleg II.r. vádlott verekezés helyszínén való megjelenéséről, annak időpontjáról eltérően nyilatkoztak. A terheltek előadásai egyértelműen I. és II.r. vádlott büntetőjogi

felelősségét kizáró adatokra, körülményekre koncentráltak, azonban e körben vallomásaikban mutatkozó lényegi ellentmondások miatt e vallomásrészeket érintően szavahihetőségük alappal kérdőjeleződött meg.

- [58] Tévesen tulajdonított jelentőséget II.r. vádlott védője annak is, hogy védeence által használt eszközt a vádirat vascsőnek, míg az elsőfokú ítélet piszkavasnak nevezte meg, s annak is, hogy annak lefoglalására a helyszíni szemle során nem került sor. Az elsőfokú ítélet részletesen kifejtette, hogy a piszkavas elnevezés a tanúl igen részletes körülírásán alapul azzal a megjegyzéssel, hogy a cselekmény büntetőjogi megítélése, a felfegyverkezve elkövetés megállapítása szempontjából a vascső és piszkavas közötti - védő által feltételezett - különbségek irrelevánsak.
- [59] A törvényszék arra is meggyőző magyarázattal szolgált, hogy a piszkavas lefoglalásának hiánya, a helyszíni szemle kizárólag telekre és udvarra kiterjedő volta miatt, annak elkövetéskori használatát miért nem zárta ki. Megjegyzendő, hogy a helyszíni szemle jegyzőkönyv a bozótvágo kés lefoglalását, udvaron történt feltalálását sem tartalmazta, holott annak használatáról a két sértett teljesen következetesen, azonosan vallott.
- [60] Nem látott iratellenességet az ítélet tábla az elsőfokú ítélet azon megállapításában sem, hogy a tanúl által adott személyleírás alapvetően illett II.r. vádlottra. Külön is kiemelendő, hogy a II.r. vádlott 17 és fél éves volt az elkövetés idején, a megadott 20 év körüli életkor tehát meglehetősen pontos, az eltérés - az évekkel fiatalabb III. és IV.r. terhelték esetében - akik helyszínen való tartózkodására, s a vascső IV.r. vádlott általi használatára a II.r. védő utalt - sokkal szembeötlőbb lett volna. Szintén nem volt észlelhető kirívó eltérés a bőrszín, hajviselés, fülek leírása tekintetében sem, a magasság meghatározását illetően pedig az ítélet tábla azt hangsúlyozza, hogy ez nagymértékben függ az észlelő helyzetétől és az elkövető mozgásától is, így az 5-15 cm eltérés érdemi jelentőséggel, a felismerésre bemutatás eredménye és az egyéb terhelő bizonyítékok tükrében nem bírt.
- [61] Kiemelendő még, hogy a II.r. védő fellebbezés indokolásában gyakran előforduló életszerűtlenség egy tanú vagy terhelt szavahihetőségének megítélésére indokul nem szolgálhat, s az erőbehatás ismerete nélkül annak kizárása, hogy a tanúl a piszkavassal történt suhintást kezével felfogja, értelmezhetetlen.
- [62] Az események nagy része - nem vitásan - a sértettek által használt gépkocsi közvetlen közelében zajlott. Ez pedig alátámasztja a sértett1 és a sértett2 azon előadását, hogy bántalmazásuk a gépkocsiból történő kiszállásukkal szinte egyidőben kezdődött. S miután a helyszíni szemle jegyzőkönyv egyértelműen tartalmazza, hogy a cselekmény helyszíne a város1 alatti ingatlan mögötti utcarész és a telek hátsó udvara, melynél csak egy rövid részben van kerítés, s a ház mögötti részen a hozzáépített, félkész melléképületek előtti telekrészen halad el az út, nincs jelentősége annak sem, hogy a verekedés átnyúlt a hátsó udvarra is.
- [63] A cselekményt megelőző üzenetváltások alapján megállapítható terhelti provokáció okán nem befolyásolja a vádlottak büntetőjogi felelősségének megítélését az sem, hogy a két sértett - azon túl, hogy a helyszínre a vitás kérdések megbeszélése végett érkezett - a kölcsönös verekedés gondolatától sem zárkózott el.
- [64] A IV.r. védő nem tényszerűen hivatkozott arra sem, miszerint az ítéleti tényállás nem tartalmazza, hogy védeence a támadás provokálásában közreműködött volna, arról tudomással bírt volna, az elsőfokú ítélet [20] bekezdése ugyanis ezzel ellentétes megállapítást tett. Emellett a IV.r. gyanúsítottai vallomásában erre vonatkozó ismereteiről, közreműködéséről részletesen be is számolt, s azt is vallotta, hogy ennek fényében felkészültek arra, hogy a sértettek érdekkörébe tartozó személyek a házuknál megjelenjenek. Az elsőfokú bíróság ítélete [195] bekezdésében nem is azt zárta ki, hogy IV.r. ezen

- üzenetek küldésében közreműködött volna, hanem azt, hogy erről édesapjának az I.r. terheltnek ne lett volna tudomása.
- [65] A sértetteket ért nagyszámú sérülésből és a vádlottaknál e sérülések hiányából, az orvosszakértő ezzel kapcsolatos megállapításaiból a sértettek azon állításainak hitelessége, hogy ütlegetésükre közvetlenül érkezésük után megkezdődött, alátámasztást nyert.
- [66] A rendőri jelentések adatai egyébként nem igazolják I.r. vádlott azon hivatkozását, hogy a rendőrséget, mentőket elsőként ő értesítette.
- [67] A fentiek értelmében az ítéletábra osztotta a jogos védelmi helyzet megállapíthatóságának hiányával kapcsolatos elsőbírói érvelést is. Abból - a jogos védelem korlátairól szóló 4/2013. Büntető Jogegységi Határozatban írtakra figyelemmel - az emelendő ki, hogy a jogos védelmet megalapozó jogtalan támadás egyben feltételezi az elhárítás jogszerűségét is. Ekként minden olyan helyzet, s ilyennek tekintendő a támadás kiprovokálása, a verekedésre felhívás, illetőleg annak elfogadása, mely mindkét felet a jogtalanság talajára helyezi, s megfosztja a védekezés jogszerűségétől, kizárja a jogos védelem, s így értelemszerűen a Btk. 22. § (2) bekezdése szerinti ún. szituációs jogos védelem megállapítását is.
- [68] Az irányadó tényállás alapján a vádlottak (II., III. és IV.r. vádlott is) tudtak a provokációról, emiatt felfegyverkezve felkészülve várták az érkezőket. S miután a sértettek bántalmazása - más befolyásoló körülmény bekövetkezése nélkül - érkezésük után azonnal megkezdődött, fel sem merülhet, hogy az ne a provokáció következménye, a verekedésre kihívás elfogadása lett volna.
- A vélt jogos védelmi helyzetre vonatkozó hivatkozással kapcsolatban az jegyzendő meg, hogy a IV.r. védő egyetlen a védenca ténybeli tévedését valószínűsítő körülményt sem hozott fel, s illet az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság sem észlelt, ilyennek IV.r. terhelt életkora (15 és fél év) nyilvánvalóan nem tekinthető.
- [69] A fentiek szerint irányadó tényállásból tehát az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett az I.r., a II.r., a III.r. és a IV.r. vádlott bűnösségére, a cselekmények minősítése azonban kismértékben helyesbítésre szorult.
- [70] A testi épség elleni cselekmények értékelése, csakúgy, mint az elkövetési, elkövetői alakzat megállapítása helytálló, az azzal kapcsolatos jogi indokolás teljes, kiegészítésre nem szorul.
- [71] A törvényszék a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakkal összhangban vont következtetést a vádlottak testi sértés okozására irányuló szándékára. Az I., II., III.r. és IV.r. vádlott terhére helyesen megállapított testi épség elleni cselekmény vonatkozásában a másodfokú bíróság utal arra, hogy a két sértett együttes bántalmazása, a használt eszközök, az erőbehatások nagyobb száma, a célzott testtájék a testi sértés okozására irányuló egyenes szándékra utalnak, s fenti tényezők megalapozottá teszik a tudattartalomra vont azon következtetést is, hogy (a sértett1 és a sértett2, tanú 7 érintően is) a súlyosabb, életveszélyes sérülés bekövetkezésébe belenyugodva, így az eredmény tekintetében eshetőleges szándékkal cselekedtek.
- [72] A sértettek sérüléseire vonatkozóan elkészült orvosszakértői vélemények aggálytalan megállapításai alapján, a sértettek sérüléseivel összefüggésben a testi sértés Btk. 164. § (8) bekezdés I. fordulata szerinti minősülése sem vitatható.
- [73] A másodfokú bíróság pusztán a törvényhely megjelölését pontosította - a jogi indokolásban írtakkal összhangban a Btk. 164. § (8) bekezdés I. fordulatára, melyet az tett szükségessé,

- hogy a hivatkozott bekezdés a testi sértés bűncselekményének két különböző (életveszélyes és halálos) eredménye szerinti minősített esetét is tartalmazza.
- [74] S minthogy ez az elsőfokú ítéletből egyértelműen nem tűnik ki, szükséges kiemelni azt is, hogy a vádhoz kötöttség követelményére figyelemmel a III.r. vádlott esetében a sértett², míg a IV.r. vádlott tekintetében a sértett¹ sérelmére megvalósult testi sértés büntettének felrovására került sor.
- [75] A társtettesek magatartásának azonos törvényi (alap)tényállásba kell illeszkednie. Jelen ügyben - ahogy egyébként arra az elsőfokú ítélet helyesen hivatkozott - valamennyi vádlott - a sértett¹ tekintetében I., II. és IV.r., míg a sértett² tekintetében I., II. és III.r. vádlott - is kifejtett a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott törvényi tényállásába illeszkedő magatartást, s a sértettek egyidejű, illetve egymást követő, közös, eszközzel történt bántalmazása folytán az erre és az eredményre irányuló szándékességük sem kérdőjelezhető meg.
- [76] Maradéktalanul helyes az I.r. vádlottat érintően - a kiskorúak számához igazodó - 3 rendbeli gyermekek érdekét sértő bűncselekmény megállapítása és minősítése is. A másodfokú bíróság a jogi indokolás körében azt hangsúlyozza, hogy minden esetben a Btk. 208. § (1) bekezdésében meghatározott kiskorú veszélyeztetése büntettének megállapításához megkívánt súlyos kötelelességzegésként kell értékelni a kiskorúval együtt akár egyszeri alkalommal bűncselekmény elkövetését, vagy részére ahhoz nyújtott bűnsegélyt. E magatartás és a kiskorú erkölcsi és érzelmi fejlődésének veszélyeztetése közötti okozati kapcsolat egyértelműen fennáll. A bűncselekmény megállapíthatóságát nem befolyásolja az sem, hogy a kiskorú a felnőtté válás küszöbén állt és az sem, hogy bűncselekményt a nevelésére, gondozására köteles személy közreműködése nélkül korábban is valósított már meg. E körülmények - mint a cselekmény tárgyi súlyát befolyásoló tényezők - a büntetés kiszabásakor értékelhetők. Nem befolyásolta a büntetőjogi felelősségre vonást az sem, hogy az I.r. vádlott szülői felügyeleti joga szünetelt, miután a bűncselekmény alanya nem pusztán az lehet aki de jure gondozásra, nevelésre kötelezett (vagy jogosult), de az is aki a kiskorú tekintetében ténylegesen ilyen feladatot lát el.
- [77] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor is, amikor III. és IV.r. vádlott terhére a garázdaság bűncselekményét megállapította. E garázdaság büntettét megalapozó magatartás (a gépkocsi téglával való dobására, vascsővel, ásóval történő ütésére) a verekedés befejezését követően időben, s némiképp térben is elvált a testi épség elleni cselekménytől, s nem is személy, hanem dolog elleni erőszakkal valósult meg. E tényezőkre tekintettel a két szóban forgó bűncselekmény „anyagi halmazatban” áll egymással, és ilyen esetekben a bűnhalmazat mindig valóságos (BK 93. sz.). III.r. és IV.r. vádlottak valamennyien aktív résztvevői voltak a gépkocsit téglával történő megdobásának, vascsővel, ásóval történő ütésének, s nyilvánvalóan tudomással bírtak egymás magatartásáról, így terükre a garázdaság büntette tekintetében, ahogy arra a törvényszék helytállóan hivatkozott, társtettesi elkövetői alakzat volt megállapítandó.
- [78] A vascső, ásó, téglát III. és IV.r. vádlott általi használata folytán a garázdaság Btk. 339. § (2) bekezdés d) pontjában írt további minősítő körülményének (felfegyverkezettként elkövetett) megállapítása sem vitatható.
- [79] A másodfokú bíróság ugyanakkor nem értett egyet a Btk. 339. § (2) bekezdés a) pontjában írt csoportos elkövetés minősítő körülményének felrovásával, figyelemmel arra, hogy a testi sértéstől elkülönülő garázdaság bűncselekményét megalapozó magatartás

megvalósításában az irányadó tényállás szerint is kizárólag a III.r., illetve a IV.r. vádlottak vettek részt, ezért az erre utalást mellőzte.

- [80] A garázdaság büntetével alaki halmazatban a rongálás vétségnek felrovására is törvényesen került sor. A Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság bűncselekményének relatíve szubszidiárius jellegéből ugyanis az alaki bűnhalmazat teljes kizártsága nem következik, tehát azon feltétel, hogy „ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg” kiterjesztően nem értelmezhető. Ez ugyanis - a törvény szövegéből következően - csak akkor zárja ki a bűnhalmazat megállapítását, ha a másik bűncselekmény súlyosabb megítélésű. Minthogy azonban a rongálás vétségi alakzatának büntetési tétele enyhébb, így a garázdaság büntetével valóságos alaki halmazatot képez.
- [81] Ezen a törvény szövegének is megfeleltethető álláspont tükröződik a garázdaság halmazati kérdéseiről szóló 34 BK véleményben is. Eszerint bűnhalmazat létesül, ha az elkövető egy cselekménnyel a garázdaság, valamint a testi sértés, illetőleg a rongálás törvényi tényállását is megvalósítja, feltéve, hogy a testi sértés vagy a rongálás törvényi büntetési tétele nem súlyosabb, mint a garázdaságé. A dolog elleni erőszakos magatartás fogalmába ugyanis csak a szabálysértést megvalósító csekélyebb károkozás, jelentéktelen állagsérelem tartozik bele. Ha azonban a rongálásban megnyilvánuló garázda, erőszakos magatartás - a nagyobb kárt el nem érően - kisebb kárt okoz [ötvenezer-egy és ötszázezer forint között van, Btk. 459. § (6) bek. a) pont], vagyis, ha a rongálás bűncselekmény: a garázdasággal (függetlenül attól, hogy annak vétségi vagy büntetési alakzata valósult meg) halmazatban a rongálás vétségét meg kell állapítani. Az ilyen mérvű, illetőleg jellegű rongálás ugyanis már nem szükségszerű velejárója a garázdaságnak, ugyanakkor a garázdasággal megvalósult rongálás vétségének büntetési tétele [Btk. 371. § (2) bek.] nem súlyosabb a garázdaság büntetetének büntetési tételénél [Btk. 339. § (1), (2) bekezdés].
- [82] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt feltárta, azt a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pontosítja és egészíti ki.
- [83] Mind a négy terhelt tekintetében további súlyosító tényező a testi épség elleni cselekmény tekintetében a társtettesi elkövetés.
- [84] Az I.r. vádlott tekintetében továbbá nem pusztán a visszaesői minősége, hanem többszörösen büntetett előélete és a más büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés is terhére szól. Ugyanakkor a szülői felügyeleti jog szünetelésére tekintettel mellőzte az ítéletábra annak súlyosító tényezőkénti értékelését, hogy a veszélyeztetett kiskorúak az édesgyerekei.
- [85] A II.r. vádlott tekintetében is mellőzni kellett a súlyosító körülmények közül az arra való utalást, hogy idősebb testvérként III. és IV.r. vádlottat vissza kellett volna tartania a bűncselekmények elkövetésétől, ez tőle ugyancsak fiatalkorú volta és a 2, illetve 3 év korkülönbség okán nem volt elvárható.
- [86] Az enyhítő körülmények köréből IV.r. vádlott esetében a kísérletre utalást kellett mellőzni, I.r. terhelt javára figyelembe vehető viszont a kiskorú érdekeit sértő bűncselekményeket érintően, hogy különösen az egyik veszélyeztetett kiskorú a felnőtté válás határán állt.
- [87] Az így pontosított bűnösségi körülmények alapján, azokat a cselekmények tárgyi súlyával is összevetve, az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott tekintetében helyesen, a Btk. 79. §-ában írt

büntetési célokkal összhangban, a Btk. 80. §-a szerinti büntetési kiszabási elvek szem előtt tartásával választotta meg a halmazati büntetés nemét, a szabadságvesztés mértékét azonban az ítélőtábla némiképp eltúlzottnak találta. E körben ugyanis fokozott jelentőséget tulajdonított annak, hogy a cselekményhez vezető konfliktus nem pusztán I.r. terheltnek róható fel, továbbá a sértetti közrehatásnak, s úgyszintén annak is, hogy kedvezőtlen előélete ellenére erőszakos jellegű bűncselekmény miatt korábban felelősségre még nem vonták, s jelen ügyben a büntetőeljárás csaknem teljes tartama alatt a legszigorúbb kényszerintézkedés hatálya alatt állt. Mindezek okán lehetőséget látott a közép mértékűtől lefelé való nagyobb mértékű elérésre, s ezáltal a szabadságvesztés tartamának 5 évre történő mérséklésére.

- [88] A fiatalkorú II., III. és IV.r. vádlott vonatkozásában annak előrebocsátása szükséges, hogy esetükben a Btk. 106. § (1) bekezdése értelmében a büntetés vagy alkalmazott intézkedés célja elsődlegesen a helyes irányba fejlődés elősegítése.
- [89] Erre, de a terhére rótt cselekmények tárgyi súlyára, a társas elkövetésre és az ellene azóta is folyó büntetőeljárásokra figyelemmel az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett a II.r. vádlott tekintetében szabadságvesztés büntetés kiszabásáról. A cselekmény jellegét, a sértetti közrehatást, s nem utolsósorban II.r. terhelt környezetanulmányban is kiemelt erős családi kötődését tekintve a szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre történő felfüggesztésének helytállósága sem kérdőjelezhető meg. Ugyanakkor az ítélőtábla az enyhítő tényezők nagyobb számát, nyomatékát, az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett további időmúlást szem előtt tartva mind a szabadságvesztés (6 hónappal), mind pedig a próbaidő tartamát (1 évvel) mérsékelte.
- [90] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának, a feltételes szabadságra bocsátás - II.r. esetében a végrehajtás elrendelése esetére történő - megállapítása, továbbá I.r. vádlottat érintően az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása, míg II.r. terhelt esetében a pártfogó felügyelet elrendelése törvényes, a törvényszék az e rendelkezések alapját képező törvényhelyekre is pontosan hivatkozott.
- [91] Ezzel szemben a másodfokú bíróság nem értett egyet a törvényszék által a III.r., illetőleg a IV.r. vádlott esetében megválasztott joghátránnyal, álláspontja szerint az nevezettek környezetanulmányban is kiemelt körülményeit, a cselekmény háttérében húzódó személyes konfliktus jellegét figyelmen kívül hagyta, s ezáltal a Btk. 106. § (1)-(3) bekezdésében meghatározott büntetési célok, elvek is sérültek.
- [92] A Btk. 106. § (2) bekezdése egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy fiatalkorú elkövetők esetén a büntetőjogi intézkedések elsőbbséget élveznek a büntetésekkel szemben. Így büntetést kiszabni csak akkor kell, ha az intézkedés alkalmazása nem célravezető. Ebből következően nem kétséges, hogy a nevelő jellegű intézkedések közül a megrovás, a próbára bocsátás, jóvátételi munka tehát megelőzi a büntetések alkalmazását. Kérdés ugyanakkor, hogy az intézkedések katalógusában elhelyezett javítóintézeti nevelés, mint kifejezetten fiatalkorúakkal szemben alkalmazható személyi szabadság elvonásával járó intézkedés elsőbbséget élvez-e a személyi szabadság tényleges elvonásával nem járó büntetésekkel, azaz a felfüggesztett szabadságvesztéssel, közérdekű munkával, pénzbüntetéssel, foglalkozástól eltiltással, járművezetéstől eltiltással és a kiutasítással szemben. A Btk. 108. § (3) bekezdése ugyanis az intézkedések és büntetések alkalmazási sorrendje mellett

további sorrendet állít fel akkor, amikor különbséget tesz a személyi szabadság elvonásával nem járó, illetve azzal járó jogkövetkezmények között. A szabadságelvonás ultima ratio jellege alapján a büntetéskiszabás során elsődlegesen személyi szabadság elvonásával nem járó szankciókat (intézkedéseket, majd büntetéseket) kell alkalmazni, szabadságelvonó intézkedést vagy büntetést pedig akkor kell elrendelni, ha az intézkedés vagy büntetés célja más módon nem érhető el. A Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának 4/2007. BK véleménye e kérdés kapcsán kifejti, hogy a Btk. 106. § (1) bekezdésében lefektetett nevelési célból kiindulva kell eldönteni, hogy a konkrét esetben szükség van-e személyi szabadság elvonására, azaz javítóintézeti nevelés alkalmazására, vagy büntetés kiszabásával a fenti cél jobban elérhető.

- [93] A cselekmény körülményei kapcsán feltárt, II.r. terhelt esetében már hivatkozott nagyszámú enyhítő tényező, a fiatalkorúak fejlődésében jelentősnek tekinthető mintegy két és fél éves időmúlás, valamint az alapján, hogy a környezettanulmányban írtak szerint III. és IV.r. terheltet érintően is a lakókörnyezete és lakhatási körülményei, valamint baráti és kisközösségi kapcsolatai alacsony, s családi körülményei - főként az édesanyával a kapcsolattartás iránya okán - közepes fokban állnak a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben, a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a III.r. illetőleg a IV.r. vádlottak otthoni, családi környezetből való kiemelése, intézeti elhelyezése nem indokolt.
- [94] Ezért, figyelemmel arra is, hogy (tényleges) szabadságelvonással nem járó büntetés kiszabására a Be. 595. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt súlyosítási tilalomra figyelemmel a másodfokú eljárásban nem kerülhetett sor, III.r., illetve IV.r. vádlottat a Btk. 116. § (1) bekezdése alapján próbára bocsátotta. A próbára bocsátás próbaidejét a cselekmények nagyobb tárgyi súlyára, társas elkövetésre, többszörös halmazatra is figyelemmel a maximális 2 évben határozta meg, egyben rögzítette azt is, hogy a próbaidő tartama alatt a Btk. 119. § (1) bekezdés b) pontja értelmében pártfogó felügyelet alatt állnak.
- [95] A polgári jogi igényre, szülő felügyelet megszüntetésével kapcsolatos indítványokra, bűnjelekre és bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések a pontosan megjelölt jogszabályi hivatkozásokkal összhangban álltak.
- [96] Mindezek alapján a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét az I.r., a II.r., a III.r., és a IV.r. vádlottat érintően a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.
- [97] A Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett az I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől letartóztatásban töltött idő továbbmenő beszámításáról.
- [98] A Be. 613. § (1) bekezdése értelmében megállapította továbbá, hogy a másodfokú eljárásban a kirendelt védők díjával felmerült bűnügyi költséget és az eredményes védelmi fellebbezések okán a Be. 613. § (2) bekezdése szerint annak állam általi viseléséről is döntött.

, 2020. szeptember 16.

dr. Magócsi István s.k.
s.k.

dr. Raczkó Katalin s.k.

dr. Borbás Virág Bernadett

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint fiatalok bírósága 10.Fk.25/2019/74. számú ítélete az I.r., a II.r., a III.r. és a IV.r. vádlott tekintetében a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Fkf.63/2020/46. számú ítéletében írt változtatással 2020. szeptember 16. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2020. szeptember 16.

dr. Magócsi István s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő